

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **29.04.2025**

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul'da meydana gelen, resmi verilere göre 6.2 büyüklüğündeki deprem; Marmara, Ege ve İç Anadolu Bölgeleri'nde hissedilmiş, 151 yurttaşımız yaralanmıştır.

17 Ağustos 1999 Gölcük, 12 Kasım 1999 Düzce, 2011 Van, 2020 Elazığ ve İzmir, 2023 Kahramanmaraş-Hatay depremlerinin yarattığı kayıpların ve yıkımların ardından dersler çıkarması gereken iktidar aksine rant odaklı kentleşme ve çılgın projeler anlayışı ile halkın güvenli yaşam hakkını yok saymıştır.

Kanal İstanbul gibi rant projeleri ile rezerv alanlar üzerinden su havzaları ve yeşil alanlar talan edilmiş, afet toplanma alanları sermaye için karlı yatırım projelerine dönüştürülmüştür.

Bütün bu politikalar halkın hayatına değer vermeyen sınıfsal /siyasal bir yaklaşımla yürütülmektedir. Lüks konut projeleri ve yüksek değerli emlak yatırımları için kent kaynakları feda edilirken; emekçiler, dar gelirli kesimler, deprem riski altındaki konutlarda ölüm tehdidi altında yaşamaya terk edilmektedir.

Öte yandan merkezi idare ile yerel yönetimlerin büyük bir depremin yıkımını birlikte önlemek için ortak bir sorumluluk alması gerekirken Saray İktidarı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve ilçe belediye başkanlarına, şehir plancılara ve belediye emekçilerine yönelik baskı, gözaltı, tutuklama ve kayyım atama tehditiyle yerel yönetimleri işlevsizleştirme yolunu seçmektedir.

Depreme karşı alınması gereken önlemler, bilim insanlarının, ilgili meslek odalarının, akademik kuruluşların katılımıyla ve merkez-yerel iş birliği içinde yapılması gerekirken; iktidar halkın güvenliğini değil, kendi siyasal çıkarlarını ve rant projelerini önceleyen bir tutumda adeta "bedeli ne olursa olsun" umursamazlığında ısrar etmektedir.

İstanbul gibi büyük bir kentte uygulanan bu politikalar milyonlarca insanın hayatını doğrudan ilgilendirmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın asli görevi, kentleri ve doğayı sermayenin sömürü, kar ve rant alanı yapmak değil, halkın güvenliği için korumaktır. Afet risklerini artıran değil, azaltan politikalar uygulamaktır.

Aksi takdirde, milyonlarca yurttaşın yaşadığı İstanbul'da yaşanacak can ve mal kayıplarının sorumluluğu doğrudan bu politikaları üreten ve sürdüren iradenin olacaktır.

Bu bağlamda;

1-Kanal İstanbul çevresinde planlanan "Yenişehir Rezerv Yapı Alanı" kapsamında ihalesi yapılan konut ve dükkân projeleri, İstanbul'un deprem riski taşıyan bölgelerinden halkın taşınmasına mı hizmet edecektir, yoksa yalnızca yüksek gelir gruplarına mı sunulacaktır?

2-İstanbul'un su ihtiyacının yaklaşık %11'ini karşılayan Sazlıbosna Barajı çevresinde yürütülen yapılaşmaların, su sistemine vereceği zararlar hakkında bakanlığınızın yaptığı risk analizleri nelerdir? Bu bölgedeki projelerin İstanbul halkının temiz suya erişim güvenliğine etkileri hesaplanmış mıdır? Bunlar yapıldıysa sonuçlarını kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz?

3-Bedelini halkın ödediği kaynaklarla inşa edilen Sazlıbosna Barajı'nın yanındaki yapılaşmanın gerekçeleri nedir? Yapılaşmaya açılan alanlar, kamu yararı ilkesine ve afet riski azaltımı hedeflerine uygun mudur? Bakanlığınız bu konuda hangi teknik ve hukuki gerekçelere dayanmaktadır?

4-İstanbul Şişli ilçesindeki 24.000 m² büyüklüğündeki alanının, rezerv alanı amacı dışında AVM ve yüksek bina projelerine (27-30 kat) açılması kararı hangi şehircilik ve afet yönetimi kriterlerine dayanmaktadır? Rezerv alanı ilan edilen bu alanın AVM projesine dönüştürülmesinin gerekçeleri nelerdir?

5- Eyüpsultan ilçe sınırları içinde Alibey baraj su havzasında bulunan Emlak GYO ve TOKİ mülkiyetindeki alanlara, hektar başına yoğunluk 50 kişiye çıkarılarak yapılaşmaya açılmıştır. Emlak değeri çok yüksek olan bu semte, deprem riskli alanlardan halkın taşınması söz konusu olacak mıdır?

Bu karar, su havzası koruma mevzuatına ve afet öncesi risk azaltım stratejilerine aykırı değil midir?

6-6 Şubat 2023 depremi Afet yönetimi ile ilgili hiçbir hazırlığın olmadığını ortaya çıkardı. Bu durum ortadayken Afet yönetimi ile ilgili yönetmeliklerde, sorumlulukların belirlenmesi ile ilgili somut bir düzenleme görülmemektedir. Olası bir depremden sonra yine aynı akıbetin yaşanacağı anlaşılmaktadır. İstanbul özelinde güncellenmiş bir afet yönetimi planı hazırlanmış mıdır? Deprem sonrası yine OHAL ilan edilerek, yönetim OHAL valisinin yetkisine verilerek, depreme hazırlık yapan kurumlar devre dışı mı bırakılacaktır?

7- İstanbul İli Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğiyle; Avrupa yakası içme suyu havzasında İstanbul'un toplam kent alanının yaklaşık % 7 sini kapsayan yeni yapılaşma alanının önü açıldı. Proje artık tek başına suyolundan oluşan bir Kanal projesi değildir. Projeyi savunan iktidar yanlısı analistlerin belirttiği gibi planlanan 534 Milyon m2 konut alanında 1 Trilyon 603 milyon Dolarlık bir sermaye hareketi olacağı öngörülmektedir. Bu büyüklükte bir rant varken rezerv yapı alanlarının afet riskini azaltmak için yapıldığını söylemek mümkün müdür?

8-Merkezi ve yerel idarelerin birlikte çalışması gerekirken; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, ilçe belediye başkanları, şehir plancıları ve belediye çalışanlarına yönelik gözaltı, tutuklama, kayyım atama gibi uygulamalar afet öncesi hazırlıkları nasıl etkilemektedir? Bu baskı politikaları olası bir depremin yıkıcılığını daha da büyütüyor mu?